

Η προσέγγιση της Αριστεράς

του Δημήτρη Ρόκου

Τις τελευταίες μέρες διαγράφεται όλο και καθαρότερα η προοπτική προγραμματικής σύγκλισης των δύο μεγαλύτερων ρευμάτων της κομμουνιστικής αριστεράς, του ΚΚΕ και της ΕΑΡ.

Μετά την τραυματική για το κομμουνιστικό κίνημα εμπειρία της διάσπασης του 1968 και των πολυδιάστατων συνεπειών της, το γεγονός αυτό, χωρίς να προσφέρεται για άκαιρους πανηγυρισμούς και θριαμβολογίες, συνιστά εν τούτοις μια νέα κι αντικειμενικά θετική πραγματικότητα και όχι μόνο για τα μέλη των δύο κομμάτων.

Κάτω μάλιστα από ορισμένες προϋποθέσεις, θα μπορούσε η σύγκλιση αυτή ν' αποτελέσει αφετηρία σημαντικών κι ελπιδοφόρων εξελίξεων στον ευρύτερο προοδευτικό χώρο.

Ο υπογραφόμενος έχει υποστηρίξει απ' τη θέση αυτή σε προηγούμενα κείμενά του την άποψη, ότι οι εκλογές που έρχονται αλλά κι οι επόμενες δεν μπορούν αντικειμενικά να δώσουν λύση στα μεγάλα και σωρευμένα κοινωνικά προβλήματα του τόπου μας.

Έτσι είναι σε θέση με ψυχραιμία και νηφαλιότητα ν' αποστασιοποιηθεί απ' την παγίδα σχολιασμού του, (ευκαιριακού χαρακτήρα άλλωστε), "προϋπολογισμού" των προσδοκώμενων σχετικών εκλογικών κερδών και να επιχειρήσει να ανιχνεύσει κάποιες ουσιαστικότερης σημασίας απόψεις, διαστάσεις, αλλά κι υποθήκες της προσέγγισης του ΚΚΕ με την ΕΑΡ, που αφορούν και του πολίτες που δεν ανήκουν στα κόμματα αυτά.

Και πρώτα-πρώτα:

Η αργόσυρτη κι επώδυνη πορεία εγκατάλειψης εκατέρωθεν δογματικών εμμονών κι αγκυλώσεων, κι η βήμα προς βήμα πορεία αλληλοαναγνώρισης και συνύπαρξης, αλλά και κοινής θεώρησης και ενωτικής και δημιουργικής πράξης σε συγκεκριμένα ζητήματα που άλλοτε θ' αποτελούσαν αιτία περιχαράκωσης και στείρας αντιπαράθεσης, φαίνεται κατ' αρχήν να επιβεβαιώνει την αξιοπιστία και να προδικάζει την εμβέλεια, τόσο των προθέσεων όσο και του πιθανού αποτελέσματος του εγχειρήματος.

Προϋποθέτει όμως ταυτόχρονα και απαιτεί ίδιας ποιότητας διαδικασίες για την ολοκλήρωσή της.

Και η ολοκλήρωση της πορείας αυτής περνάει κατά τη γνώμη μου υποχρεωτικά από τα παρακάτω σημεία:

1. Η προσέγγιση που φαίνεται ότι επιτεύχθηκε, δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να περιορισθεί στο πεδίο μιας σάφρονος επιλογής και κίνησης κορυφής. Θα πρέπει να τεκμηριωθεί με επιχειρήματα κι επάρκεια και να "περάσει" ως ώριμο και μη αντιστρεπτό γεγονός όχι μόνο στις βάσεις των συγκεκριμένων κομμάτων αλλά και στους υπόλοιπους πολίτες, που, ενδεχόμενα με επιφύλαξη θα τη δουν συνειρμικά ως τη "ΣΥΜΜΑΧΙΑ" του 88-89.
2. Η προσέγγιση δεν θα πρέπει ν' αγνοήσει με αυταρέσκεια και σιγουριά την οποιαδήποτε και οσοδήποτε σκληρή (ακόμα και άδικη ή υπερβολική) κριτική του ΚΚΕ εσ. - Ανανεωτική Αριστερά, των ομάδων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, των εναλλακτικών οικολογικών και κοινωνικών κινημάτων και πρωτοβουλιών πολιτών, που προτάσσοντας την μακροπρόθεσμη στρατηγική συμβολής τους στην αναζωογόνηση της κοινωνικής δυναμικής στη βάση, ως απαραίτητης υποδομής μιας κίνησης προς τα μπροστά, υποτιμούν συνήθως τον ρεαλισμό και την αναγκαία -ίσως κι άμεση- επικαιρότητα αλλά και την προοπτική κάποιων, επιβεβλημένων κάποτε απ' τα πράγματα, κινήσεων κορυφής.

Αντίθετα, πιστεύω ότι θα πρέπει να μπολιασθεί γόνιμα με την προβληματική τους και να την αναδείξει ως καταλυτικό στοιχείο ανάδρασης για τις πρωτοβουλίες που προγραμματίζει ν' αναλάβει ο εν σπέρματι συνασπισμός της αριστεράς στο άμεσο μέλλον.
3. Η προσέγγιση θα πρέπει να επικυρώσει την ειλικρίνεια και το ήθος της, απορρίπτοντας τον συναγελασμό των κοινωνικών δυνάμεων της προόδου που θέλει να εκφράσει, με ανύπαρκτα στη συνείδηση του λαού κομματίδια φιλόδοξων παραγόντων που επιχειρούν την δήθεν "διευρυντική" του συνασπισμού αριστερή-προοδευτική καταγραφή τους, με αντάλλαγμα μια εκλόγιμη θέση στο κοινό ψηφοδέλτιο της "μεγάλης αριστεράς".

Τέτοιες αρνητικές "διευρύνσεις" αναιρούν στα μάτια των πολιτών την συνεχώς "προς απόδειξη" αξιοπιστία της.

Την ίδια τύχη θα πρέπει να έχουν και τα όσα προκατασκευασμένα κομματίδια επιβιώνουν λάθρα, τα τελευταία χρόνια, υπενθυμίζοντας με τον τίτλο τους την κάποτε κοινή παλαιοκομματική αντίληψη συντηρητικών και προοδευτικών

κομμάτων. Καμμιά κοντόφθαλμη εκλογικίστικη ή πολιτικάντικη σκοπιμότητα δεν δικαιολογείται, ιδιαίτερα για μια ανανεωμένη κι αξιόπιστη αριστερά.

4. Η προσέγγιση ΚΚΕ-ΕΑΡ θα πρέπει να σηματοδοτήσει αποφασιστικά την θέλησή τους να συμβάλουν στην ριζική ανανέωση κι εξυγίανση του δημόσιου βίου και στη Βουλή, δίνοντας εμπιστοσύνη και σε μη μέλη τους, με έξωθεν καλή μαρτυρία, ικανότητες, ήθος κι αξιοπρέπεια, των οποίων τυχόν εκλογή θα πλούτιζε το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Χωρίς ο υπογραφόμενος να θεωρεί ότι τα πάντα αρχίζουν και τελειώνουν στη Βουλή, θα μπορούσε εν τούτοις εύκολα να επιχειρηματολογήσει για να μη αναφερθεί σε συγκεκριμένα ονόματα, ότι άξιοι πολίτες που έδωσαν δείγμα γραφής και στάθηκαν όρθιοι ιδιαίτερα στις δύσκολες στιγμές του τόπου μας, αν το ήθελαν, θα ήταν αξιόπιστοι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι του συνασπισμού της αριστεράς.

Το δύσκολο βέβαια είναι να πεισθούν τέτοιοι πολίτες, που βρίσκονται μέσα κι έξω απ' όλα τα κόμματα, να συμμετάσχουν σε μια πολιτική διαδικασία που ο δικομματισμός ευτέλισε και στην όποια ένας ενδεχόμενος, με τη συμμετοχή και της αριστεράς, "τρικομματισμός", δεν φαίνεται να μπορεί να δώσει υπόσταση και προοπτική στις συγκεκριμένες τουλάχιστον σήμερα συνθήκες.

5. Ο συνασπισμός της αριστεράς οφείλει να αρθρώσει ένα πειστικό, τεκμηριωμένο, σοβαρό κι υπεύθυνο πολιτικό λόγο μακριά απ' τα φθαρμένα παληομοδίτικα, παλαιοκομματικά και νεοπαλαιοκομματικά πρότυπα και το κυριότερο να τον εναρμονίσει με συνέχεια και συνέπεια με τις πράξεις της, πέρα απ' τη Βουλή και στα Συνδικάτα, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους κοινωνικούς φορείς και τα κοινωνικά κινήματα.

Ο συνασπισμός της αριστεράς θα πρέπει να θάψει μια για πάντα τη δημαγωγία, το μαξιμαλισμό και την ανευθυνότητα. Θα πρέπει να παντρεύει τη δημιουργικότητα, τη γνώση, τη φαντασία, και την πολύ δουλειά με την αμφισβήτηση του παλιού, τη ρήξη και την ανατροπή του.

Θα πρέπει να αποδείχνει κάθε μέρα, κι όχι βέβαια μόνο μέχρι τις εκλογές, (γιατί τότε, μετά απ' αυτές, θα σβήσει οριστικά, ακόμα κι ως "δυνάμει" προοπτική στις καρδιές και τις προσδοκίες των πολιτών), ότι ο λόγος κι η πράξη της αριστεράς έχουν γερές ρίζες στις καλύτερες παραδόσεις της, ότι έχουν ξεπεράσει οριστικά και αμετάκλητα τα ομολογημένα λάθη της, κι ότι εμπνέονται κι αναφέρονται σταθερά στις αξίες και τα ακριβά ιδεώδη της

δημοκρατίας, της διαφάνειας, της άμεσης συμμετοχής, της αυτοδιαχείρισης και της κοινωνικής ανασυγκρότησης.

6. Η "μεγάλη αριστερά" μπορεί να υπάρξει μόνο αν συνειδητοποιήσει βαθειά, ότι κανένας πολίτης δεν ανέχεται πια τη χειραγώγηση απ' οπουδήποτε κι αν προέρχεται και σε οποιοδήποτε κι οσοδήποτε θεμιτό σκοπό κι αν αποβλέπει. Η διαρθρωτική κοινωνική αλλαγή μπορεί να υπάρξει μόνο αν πεισθεί, αν το θελήσει κι αν παλέψει γι' αυτό, η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτικά χειραφετημένων, ενεργών, συνειδητών κι υπεύθυνων πολιτών.

Κανένας πολίτης δεν δέχεται πια να χρησιμοποιείται από κανένα και για κανένα σκοπό.

Κανένας πολίτης δεν μπορεί να περιορισθεί πια στο ρόλο του παθητικού θεατή και χειροκροτητή καινούργιων μάγων και προφητών.

Κανένας πολίτης δεν διατίθεται πια να βαφτίζει το κρέας σε ψάρι, για να τηρήσει μια νομιμότητα που συντηρεί ένα σύστημα αξιών που καταρρέει.

Κανένας πολίτης δεν ξεγελιέται πια με τίποτα.

Και γι' αυτό βοήθησε αποφασιστικά και τελεσίδικα, τόσο ο κυβερνητικός μεταβολισμός του ΠΑΣΟΚ, όσο κι ο σταδιακός μεταμορφισμός του, από "δυνάμει" κίνημα λαού σε παγιωμένο προσωπικό μηχανισμό με τιμαριωτική δομή και λειτουργία.

7. Έτσι η "μεγάλη αριστερά" δεν έχει εκ γενετής περιθώρια κινήσεων και πρακτικών που έστω και αμυδρά να θυμίζουν τη "θαυματουργή", "μυθική" και "σωτήρια" παρέμβαση μιας φωτισμένης πρωτοπορείας που δρα για λογαριασμό κι ερήμην πολλές φορές του λαού.

Η "μεγάλη αριστερά" πρέπει να μιλήσει το λόγο της αλήθειας, με σεμνότητα κι αυτοκριτική διάθεση. Να προσεγγίσει με υπευθυνότητα, αναλυτική ικανότητα και πολλή δουλειά τα συγκεκριμένα προβλήματα του τόπου μας και να προτείνει λύσεις που συνεπάγονται τον πρωταγωνιστικό ρόλο των πολιτών. Να χτίσει μ' άλλα λόγια την ελπίδα και την προοπτική για μια μη αντιστρεπτή διέξοδο απ' τη βαθειά κρίση της κοινωνικής και πολιτικής μας ζωής.

- Αν παρ' ελπίδα, στα μυαλά κάποιων, "μεγάλη αριστερά" σημαίνει μόνο, 15 ή 20 ή 30 αντί 11 βουλευτές και γι' αυτό "από καλύτερη θέση" μετεκλογική συμμετοχή σ' ένα κυβερνητικό σχήμα,
- Αν, "συνασπισμός της αριστεράς" σημαίνει ευκαιρία για πολιτική επιβίωση "προσωπικοτήτων" και "κομματιδίων" που έπαιζαν συνειδητά το παιχνίδι της

εξουσίας, κι όταν βρέθηκαν έξω απ' αυτό, ΚΙ ΟΧΙ ΜΕ ΤΗ ΘΕΛΗΣΗ ΤΟΥΣ, θυμήθηκαν την αριστερά για να την "διευρύνουν" χρησιμοποιώντας την,

- Αν, οι πρωτεργάτες της προσέγγισης πέσουν στην παγίδα της διπλής γλώσσας κι οποιασδήποτε σκοπιμότητας,
- Αν η αριστερά δεν αποπνέει καθαρότητα, εντιμότητα κι ήθος και δεν εμπνέει με την ειλικρίνειά της,

Τότε, τουλάχιστον εμάς, τους πολίτες που στεκόμαστε θετικά απέναντι στις πρωτοβουλίες σύγκλισής της, χωρίς όμως να είμαστε και να θέλουμε να συναγελαστούμε με τυχόν ευκαιριακούς εταίρους της, επαγγελματίες της πολιτικής, ας μας ξεχάσει.

Αλλά πιστεύω ότι είναι ήδη αρκετά ανοιχτόμυαλη, ότι έχει αρκετά διδαχθεί απ' τους αγώνες και τις θυσίες της, κι απ' την καταλυτική για τις εξελίξεις σημερινή, κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα και ελπίζω ν' αποδείξει την ευαισθησία της και σ' αυτή την προβληματική με την πράξη της.

Άλλωστε σύμφωνα με την πράξη της και θα κριθεί.

7.12.88

Δ.Ρ.